

AUKCJE

Interaktywne wykłady z cyklu pt. „Teoria ekonomii w praktyce”

dr Przemysław Kuszczak
dr Tomasz Kopczewski

Projekt realizowany
z Narodowym Bankiem Polskim
w ramach programu edukacji ekonomicznej

NBP

Narodowy Bank Polski

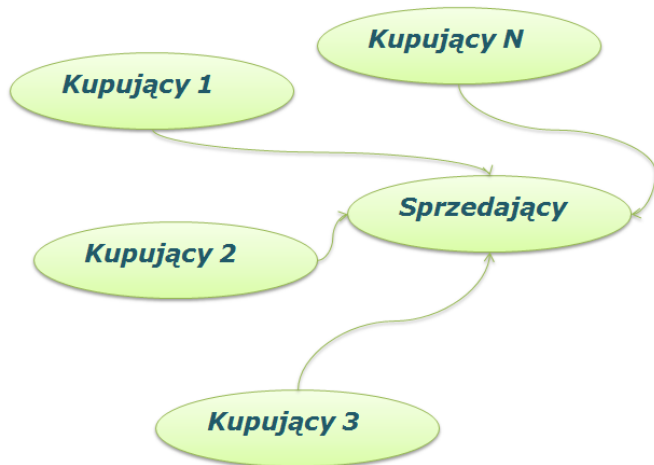
UNIWERSYTET WARSZAWSKI
Wydział Nauk Ekonomicznych

Aukcje

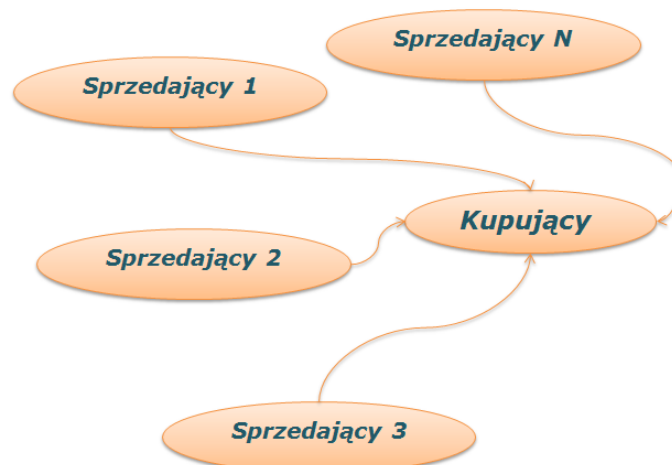
Aukcja to mechanizm oparty na konkurencji używany do sprzedaży (kupna) przedmiotów oraz usług.

- Kupujący (sprzedawcy) składają oferty kupna (sprzedaży).
- O tym, kto kupi (sprzeda) dany przedmiot lub usługę decydują złożone oferty.
- Ostateczna cena zależy od typu aukcji oraz złożonych ofert.

Sprzedaż obrazów na aukcji

Przetarg na zakup sprzętu komputerowego dla WNE

Czym różnią się podane przykłady?

Wyceną przedmiotów wystawionych na aukcji:

1. **Wycena prywatna** - każdy uczestnik ma swoją własną wycenę (zakup na „własne potrzeby”), np. przedmioty kolekcjonerskie, antyki, itp.
2. **Wycena wspólna** - licytujący nie mają własnej wyceny dobra, zaś wartość rynkowa jest ta sama dla wszystkich (zakup „komercyjny”), np. zakup pola naftowego - cena ropy jest znana, ale nie są znane pokłady ropy danego złoża, czy słoik pieniędzy.

✓ **Wycena rzeczywista** = wycena prywatna + wycena wspólna

Dlaczego aukcje?

- ✓ Aukcje są niemal wszędzie, m.in.
    - giełda;
    - sprzedaż obligacji rządowych;
    - serwisy aukcyjne;
    - przetargi prywatne i publiczne;
    - nowe formy sprzedaży (rynki finansowe);
    - dzieła sztuki, konie, kwiaty, itp.
-
- ✓ Przykład: wolumen obrotów aukcyjnych w USA wynosi około **450%** GDP?

ZACZYNAMY !!!

ZAPRASZAM NA EKSPERYMENT

Początki aukcji

✓ Starożytność:

- kupno i sprzedaż żon w Babilonie (Herodot);
- sprzedaż majątków skonfiskowanych w starożytnym Rzymie;
- aukcja całego cesarstwa rzymskiego (Didius Julianus) - 193 r.n.e;
- sprzedaż księstw i królestw w Imperium Otomańskim;
- sprzedaż dzieł sztuki.

✓ Długo, długo nic...

✓ Współczesność

Współczesne typy aukcji

- ✓ angielska;
- ✓ japońska (z ceną rosnącą);
- ✓ holenderska (z ceną malejącą);
- ✓ wszyscy płacą;
- ✓ pierwszej ceny w formie przetargu pisemnego;
- ✓ drugiej ceny w formie przetargu pisemnego;
- ✓ podwójna;
- ✓ i wiele, wiele innych.

Aukcja angielska

- uczestnicy kolejno przebijają swoje oferty;
  - aukcja kończy się, gdy nikt nie podbije ceny;
  - zwycięzca płaci tyle, ile zaoferował.
-

Przykłady:

- aukcje obrazów; aukcje koni arabskich w Janowie Podlaskim; aukcje ryb;
- sprzedaż córek w Babilonie:
  - tylko na aukcji (raz w roku) można było „pozyskać” żonę;
  - najpierw sprzedawano na licytacji najładniejsze (kto da więcej);
  - potem „brzydsze” były sprzedawane po ujemnej cenie (kto będzie chciał najniższy posag).

Aukcja podwójna

(Double Oral Auction – Vernon Smith)

- kupujący i sprzedający jednocześnie mogą zgłaszać oferty kupna i sprzedaży (ilość i cena);
  - mechanizm klarujący rynek (określenie ceny, przy której dojdzie do największej liczby transakcji).
-

Przykłady:

- giełdy (np. New York) – akcje, kursy walutowe, itp.

Źródło: <http://20centuryicon.blogspot.com/2007/04/birth-of-wall-street.html>

Aukcja pierwszej ceny

- każdy uczestnik składa pojedynczą tajną ofertę (przetarg pisemny) do określonej daty;
  - wygrywa uczestnik, który złożył najwyższą ofertę;
  - zwycięzca płaci tyle, ile zaoferował.
-

Przykłady:

- prywatyzacja (w 2010 roku przychody sprzedaży państwowych spółek na aukcjach wyniosły 163 mln zł, m.in.);
- przetargi publiczne (w 2010 roku wartość ok. 167 mld zł, czyli ok. 12% PKB Polski).

Aukcja pierwszej ceny

(wycena prywatna)

Niech: b – oferta, v – wycena prywatna, L – wycena minimalna):

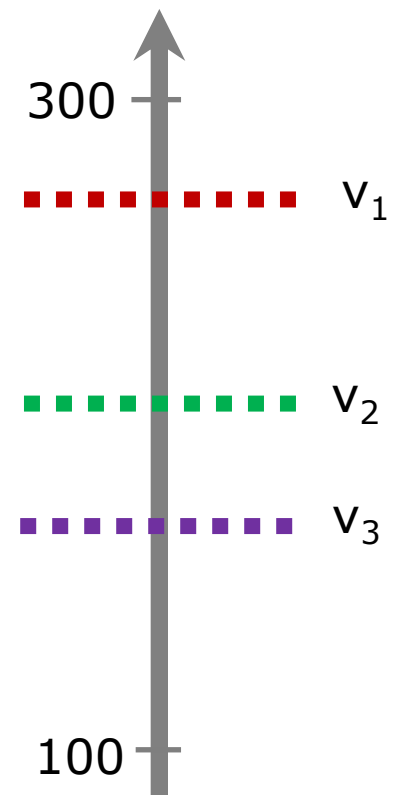
- $b = v \rightarrow$ zerowe zyski
- $b < v \rightarrow$ ujemne zyski
- $b > v \rightarrow$ różnica ta musi maksymalizować prawdopodobieństwo wygranej

Aukcja pierwszej ceny

(wycena prywatna)

Niech: b – oferta, v – wycena prywatna, L – wycena minimalna):

- $b = v \rightarrow$ zerowe zyski
- $b < v \rightarrow$ ujemne zyski
- $b > v \rightarrow$ różnica ta musi maksymalizować prawdopodobieństwo wygranej

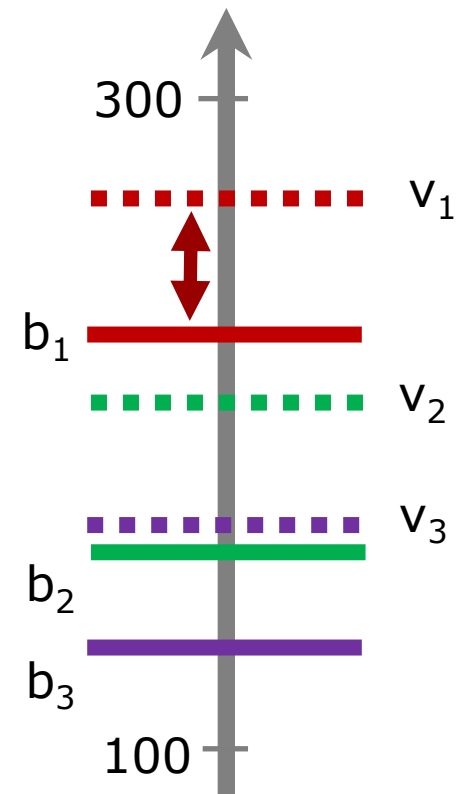

Aukcja pierwszej ceny

(wycena prywatna)

Niech: b – oferta, v – wycena prywatna, L – wycena minimalna):

- $b = v \rightarrow$ zerowe zyski
- $b < v \rightarrow$ ujemne zyski
- $b > v \rightarrow$ różnica ta musi maksymalizować prawdopodobieństwo wygranej

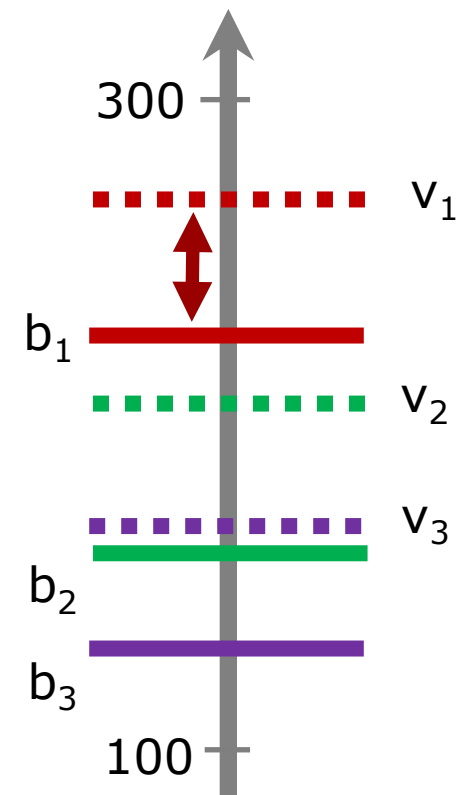
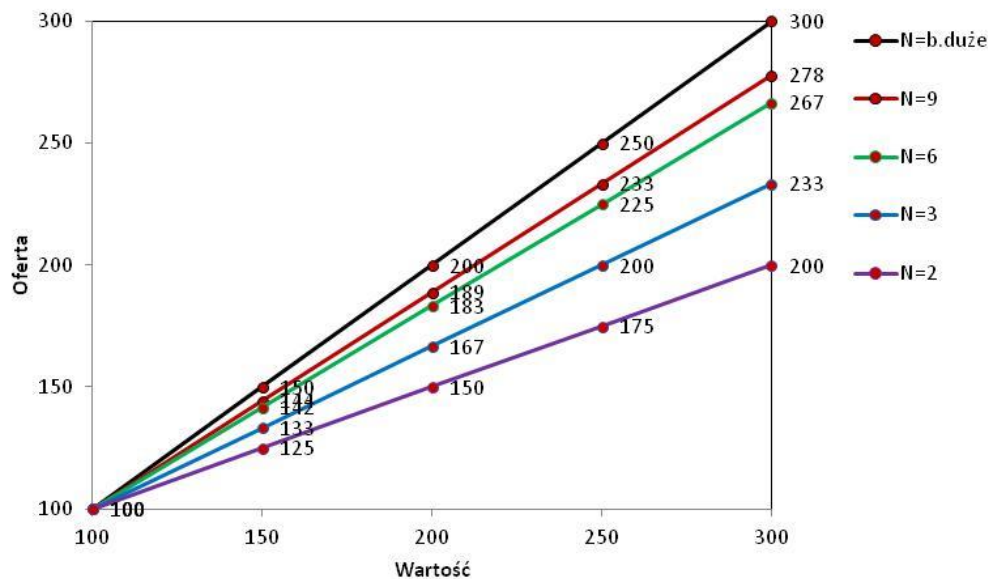
Aukcja pierwszej ceny

(wycena prywatna)

Niech: b – oferta, v – wycena prywatna, L – wycena minimalna):

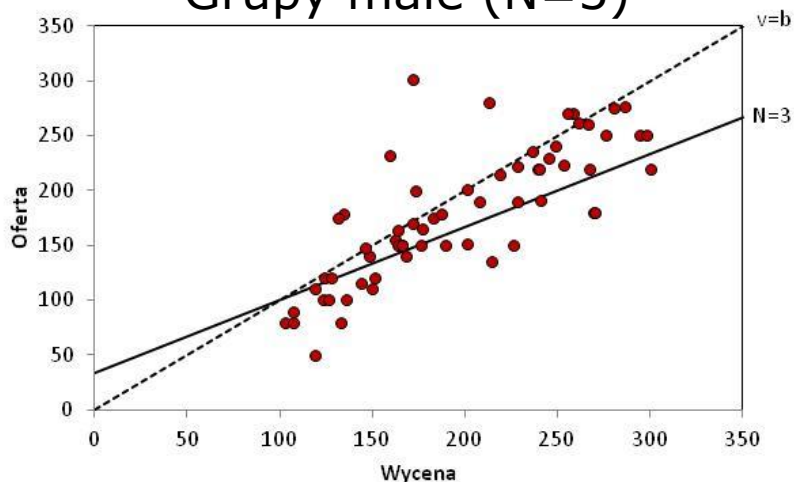
- $b = v \rightarrow$ zerowe zyski
- $b < v \rightarrow$ ujemne zyski
- $b > v \rightarrow$ różnica ta musi maksymalizować prawdopodobieństwo wygranej

Wówczas optymalna strategia (oferta) zależy od ilości graczy N : $b^* = v - (v-L)/N$

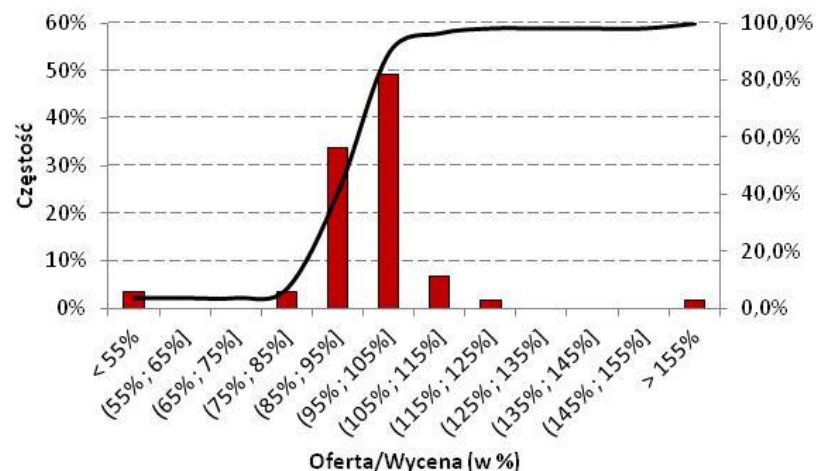
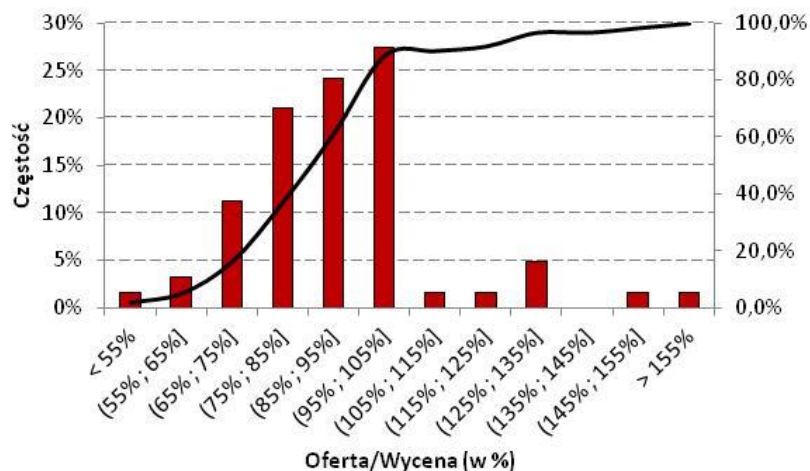
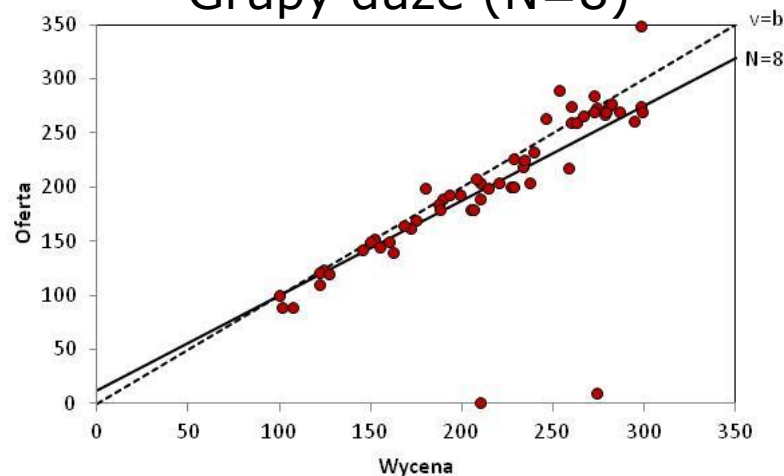

Aukcja pierwszej ceny (wycena prywatna)

Grupy małe (N=3)

Grupy duże (N=8)

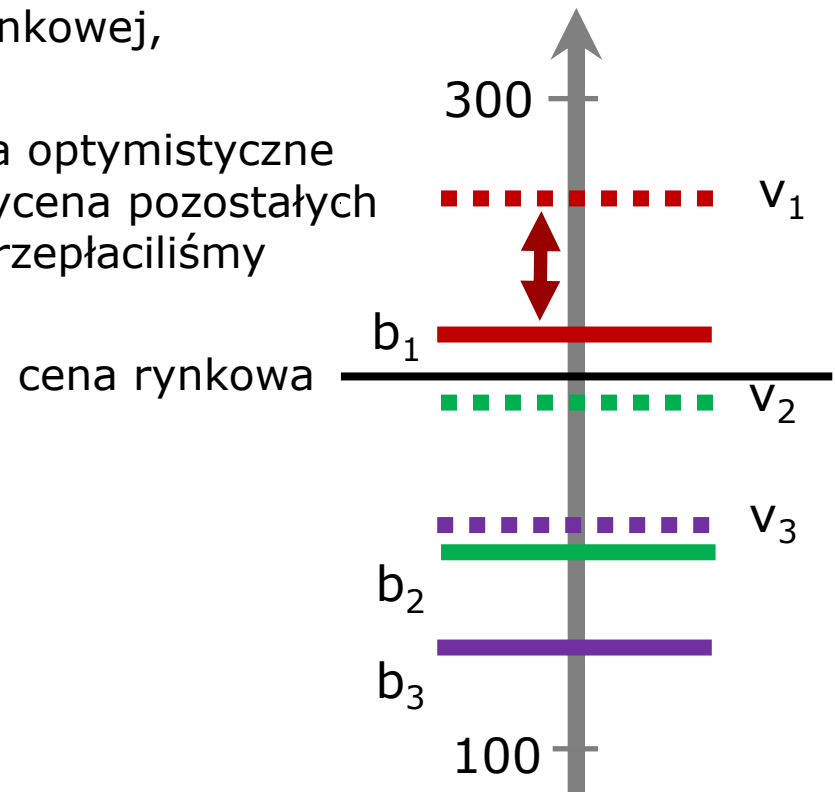
	Wycena	Oferta	Cena dobra	Oferta/Wycena
średnia	197	183	237	93%

	Wycena	Oferta	Cena dobra	Oferta/Wycena
średnia	211	206	331	100%

Aukcja pierwszej ceny

(wycena wspólna)

- trudno określić optymalną strategię;
- licytujący nie mają własnej wyceny - polegają na sygnałach rynkowych;
- wartość rynkowa jest zależna od wyceny wszystkich;
- wygrywa uczestnik o najwyższym sygnale; jego wycena może być znacznie wyższa od wartości rynkowej, tzw. **klątwa zwycięscy**;
- optymalna strategia: brać poprawkę na optymistyczne sygnały - jeśli wygramy, to dlatego, że wycena pozostałych uczestników jest niższa od naszej, czyli przepłaciliśmy za dobro.

Aukcja drugiej ceny (Vickreya)

- każdy uczestnik składa pojedynczą tajną ofertę (przetarg pisemny) do określonej daty;
- wygrywa uczestnik, który złożył najwyższą ofertę;
- zwycięzca płaci drugą najwyższą ofertę (cenę zaoferowaną przez najbliższego przeciwnika).

Przykłady:

- Allegro (obroty z handlu na Allegro w 2009 roku wyniosły ok. 6,5 mld zł, czyli więcej, niż obroty całej sieci Auchan w Polsce);
- Google (aukcja słów).

Lista ofert kupna

Użytkownik	Cena:
k...k (77) ★★★★★	80,00 zł
p...z (107) ★★★★★	61,00 zł
a...k (1862) ★★★★★	58,00 zł
m...1 (674) ★★★★★	55,00 zł

▶ [Allegro - serwis aukcyjny - Największy rynek online w Polsce](http://www.allegro.pl) 🔍

www.allegro.pl

Darmowa rejestracja. Sprawdź!

▶ [Szokujące ceny - Wejdź sam i upoluj okazję | za10groszy.pl](http://za10groszy.pl) 🔍

www.za10groszy.pl

Teraz super promocja na start.

▶ [Allegro.pl - aukcje internetowe, bezpieczne zakupy](http://allegro.pl) 🔍

allegro.pl - Kopia

Allegro - największe **aukcje** internetowe, najniższe ceny! Kup i sprzedaj!

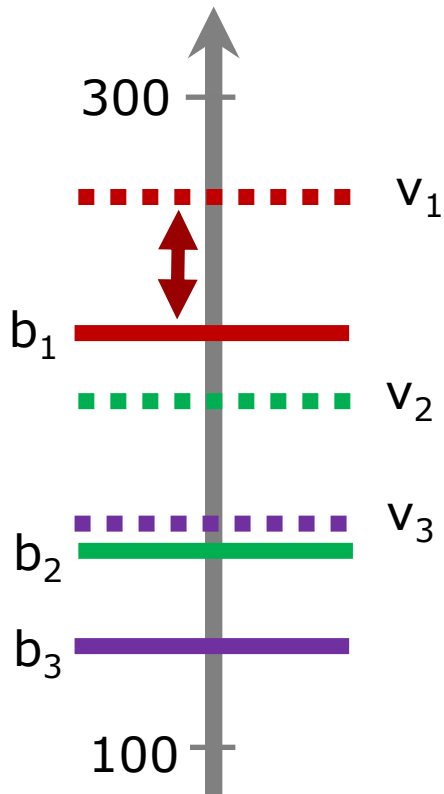
[motoAllegro - Samochody - Odzież, Obuwie, Dodatki - Dom i Ogród](#)

Aukcja drugiej ceny (Vickreya)

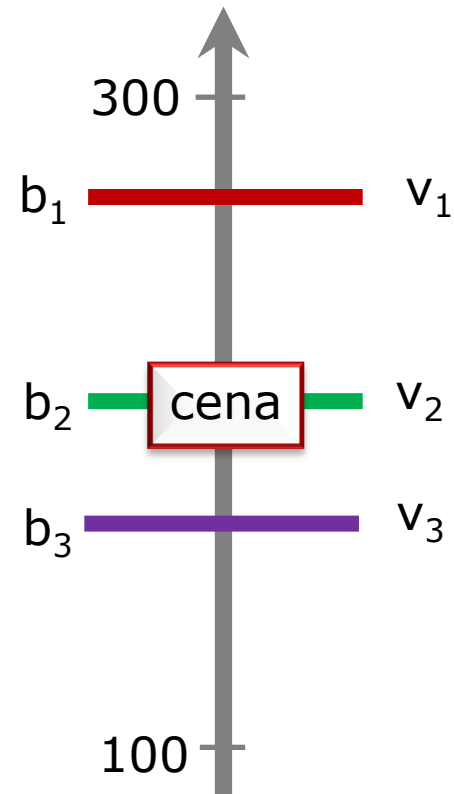
(rozwiązanie teoretyczne)

W tym przypadku optymalna strategia (oferta) **NIE** zależy od ilości graczy N: **$b^* = v$**

Aukcja pierwszej ceny

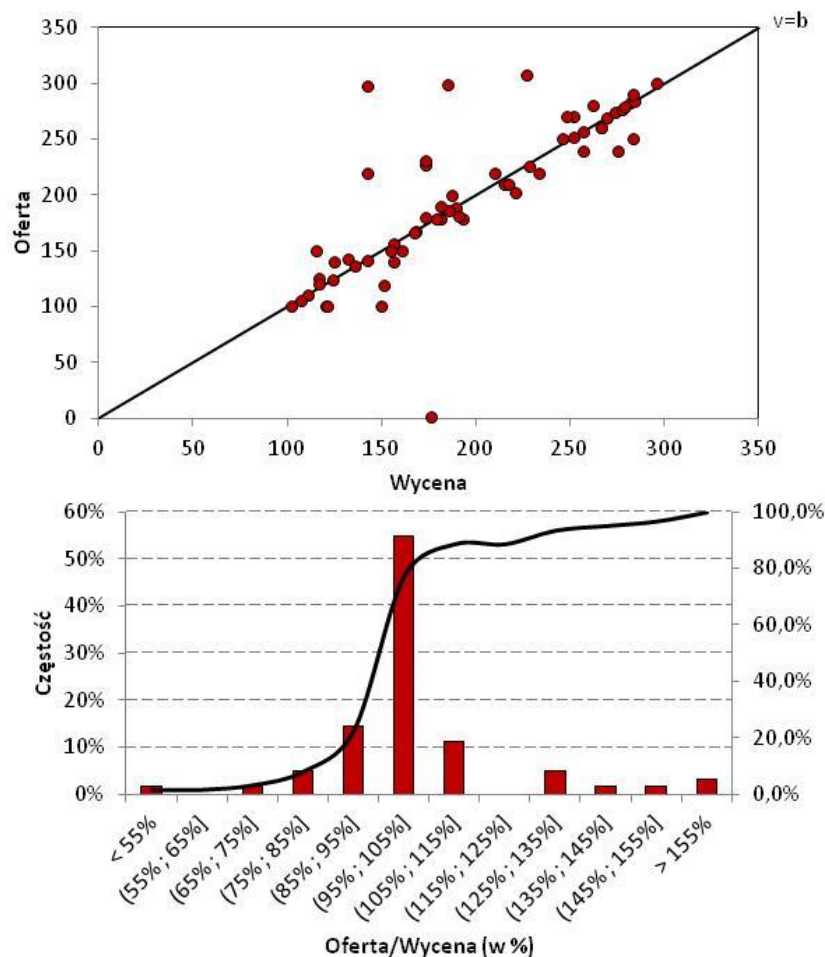

Aukcja drugiej ceny

Aukcja drugiej ceny (Vickreya) (wyniki eksperymentu)

Grupy średniej wielkości (N=5 oraz N=6)

	Wycena	Oferta	Cena dobra	Oferta/Wycena
średnia	196	199	277	102%

Aukcja japońska

- aukcja zaczyna się od niskiej ceny wywoławczej;
  - każdy uczestnik z założenia zgłasza chęć złożenia oferty po aktualnej cenie do czasu rezygnacji;
  - zegar-tablica podwyższa systematycznie cenę do czasu, aż zostanie jedynie jeden uczestnik;
  - wygrywa uczestnik, który nie zrezygnuje;
-

Jest to kolejna odmiana aukcji drugiej ceny. Z teoretycznego punktu widzenia, przy założeniu doskonałej racjonalności ludzi, cena zakupu/sprzedaży w klasycznej aukcji drugiej ceny i aukcji japońskiej powinny być takie same.

Aukcja japońska

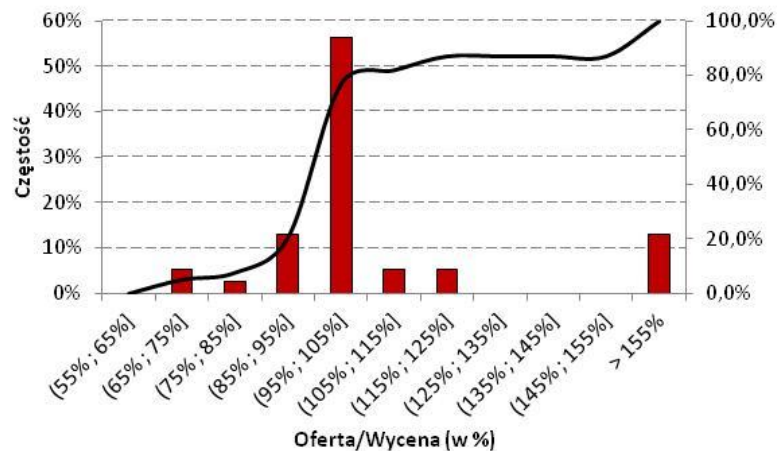
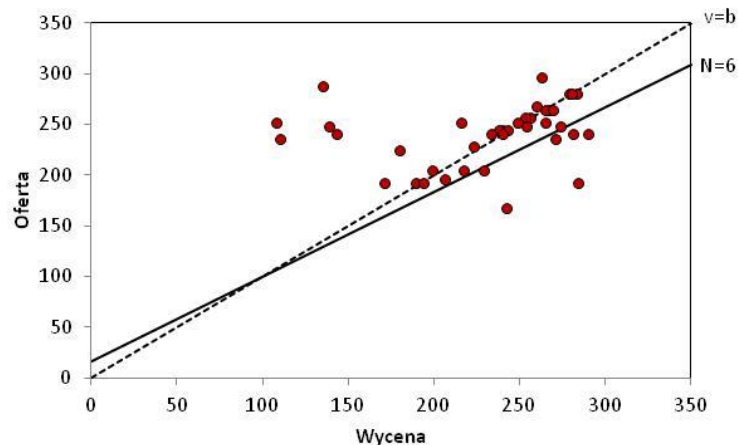
(teoria vs wyniki eksperymentu)

Grupy średniej wielkości (N=5 oraz N=6)

Zwycięzcy płacą
wylicytowaną ceną

Rozwiązanie
teoretyczne jest takie
samo, jak dla aukcji
drugiej ceny

	Wycena	Oferta	Cena dobra	Oferta/Wycena
średnia	197	240	240	111%

Aukcja holenderska

- aukcja zaczyna się od wysokiej ceny wywoławczej;
  - zegar-tablica obniża systematycznie cenę do czasu, aż jakiś uczestnik zdecyduje się na zakup dobro po aktualnej cenie;
  - wygrywa uczestnik, który złożył najwyższą ofertę;
  - aukcja holenderska została wymyślona, gdy Napoleon zabronił klasycznych angielskich aukcji.
-

Przykłady:

- bardzo szybkie aukcje stąd ich zastosowanie w sprzedaży produktów łatwo się psujących, m.in. sprzedaż kwiatów w Holandii.

Aukcja holenderska

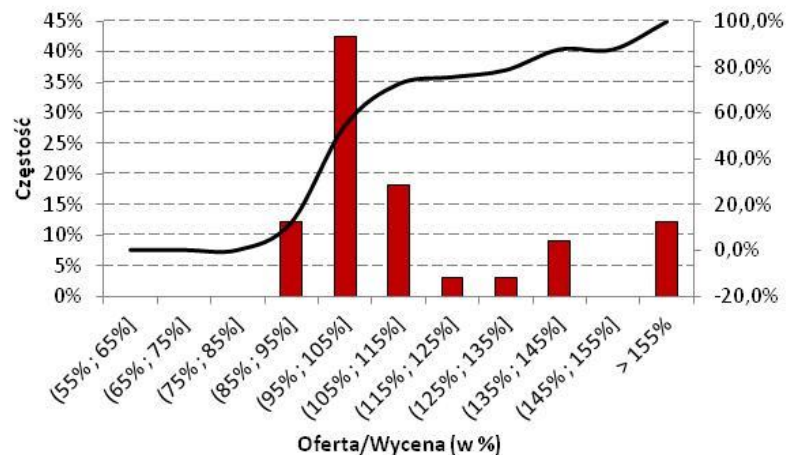
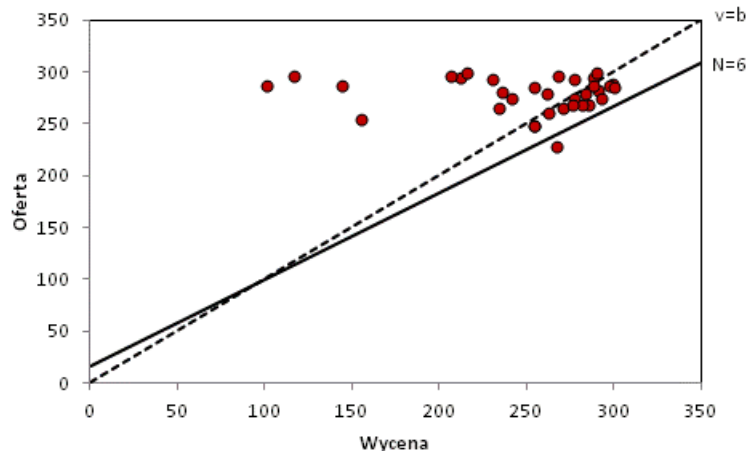
(teoria vs wyniki eksperymentu)

Grupy średniej wielkości (N=5 oraz N=6)

Zwycięzcy płacą
wylicytowaną ceną

Rozwiązanie
teoretyczne jest takie
samo, jak dla aukcji
pierwszej ceny

	Wycena	Oferta	Cena dobra	Oferta/Wycena
średnia	207	278	278	120%

Aukcja dwie osoby płacą (alternatywnie – wszyscy płacą)

- każdy uczestnik składa pojedynczą tajną ofertę (przetarg pisemny) do określonej daty;
- wygrywa uczestnik, który złożył najwyższą ofertę;
- płacą dwie osoby (tyle, ile wylicytowały): zwycięzca oraz przegrany, który złożył drugą co do wielkości ofertę

Przykłady:

- za10groszy.pl (licytacja od 0 zł; w chwili rozpoczęcia licytacji rusza zegar odliczając czas do końca aukcji; każde kliknięcie przycisku „Przebij” powoduje wzrost ceny o 1 grosz i przedłużenie czasu aukcji o 10 sekund; koszt podbicia wynosi ok. 50 gr.);

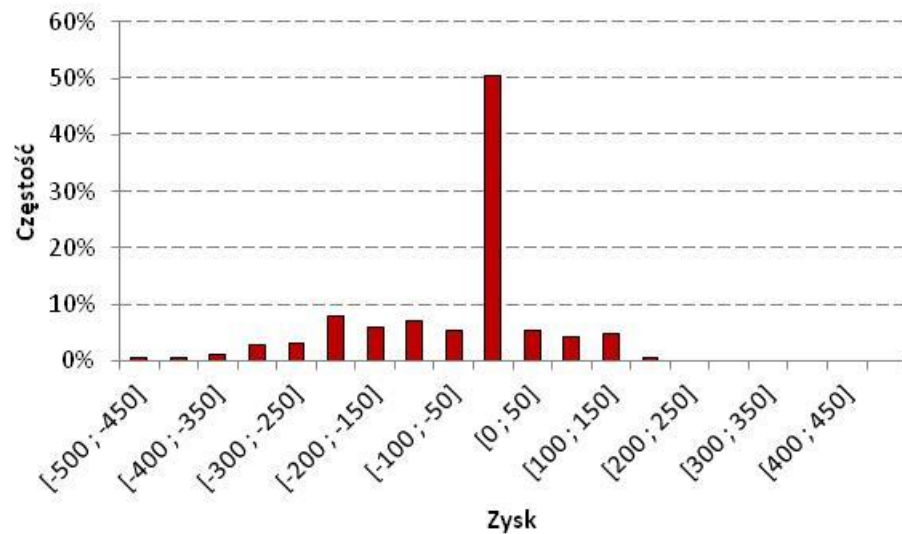
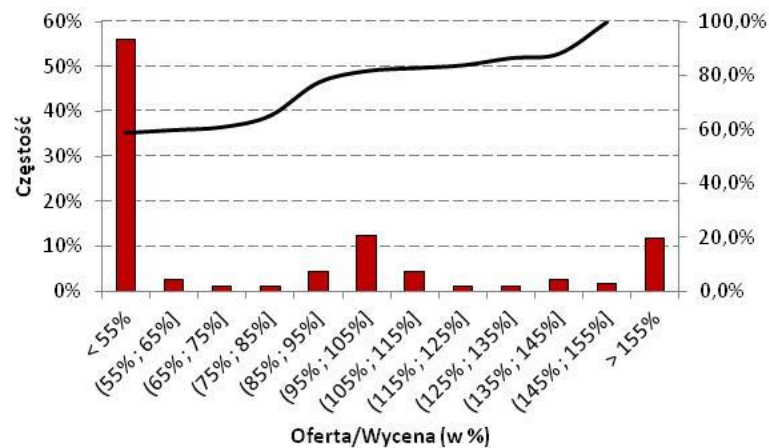
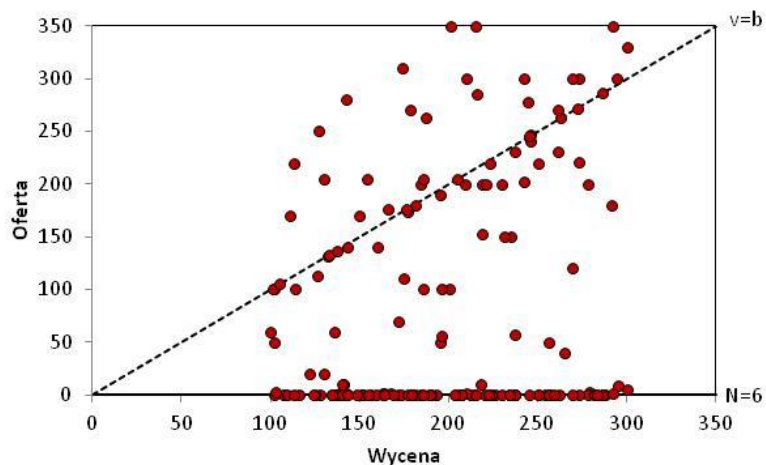
- lotto;
- lobbing;
- prawa patentowe;
- wojny;
- i wiele innych.

<p>Telewizor LG Cinema Smart 3D LED 32LA620S</p> <p>wartość 1 899,00 zł</p> <p>00:00:05</p> <p>139,28 zł lagiguk</p> <p>Przebij x 3</p>	<p>Aparat Canon PowerShot SX280 HS</p> <p>wartość 1 150,00 zł</p> <p>00:00:06</p> <p>59,02 zł sxtm</p> <p>Przebij x 3</p>	<p>Obiektyw Nikon 18-300mm f/3.5-5.6G ED VR</p> <p>wartość 3 250,00 zł</p> <p>00:00:06</p> <p>39,42 zł nerecu</p> <p>Przebij x 3</p>	<p>Aparat Nikon D7100 + obiektyw AF-S DX 18-105mm VR</p> <p>wartość 4 899,00 zł</p> <p>00:00:04</p> <p>8,92 zł el4ka</p> <p>Przebij x 3</p>	<p>Pakiet 500 Bidów</p> <p>wartość 75,00 zł</p> <p>00:00:07</p> <p>0,87 zł synm</p> <p>Przebij x 6</p>
--	---	---	--	---

Aukcja wszyscy płacą – zwycięzca 1/2 wartości) (wyniki eksperymentu)

Grupy średniej wielkości (N=5 oraz N=6)

	Wycena	Oferta	Cena dobra	Oferta/Wycena	Zysk	Zysk oferentów
średnia	201	125	359	62%	-52,9	-90

Podsumowanie

✓ Dlaczego warto wykorzystywać aukcje?

Ponieważ dobrze skonstruowana aukcja:

- pozwala alokować dobra/usługi do tych, dla których są one najwięcej warte (maksymalizacja dobrobytu społecznego);
- ujawnia informację o postrzeganej wartości dobra/usługi (spełnienie marzeń sprzedawców);
- jest wiarygodna i przejrzysta;
- maksymalizuje przychód sprzedającego (minimalizuje wydatki kupującego).

Dziękuję za uwagę !